

NOTA VAN TOELICHTING

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit besluit strekt tot wijziging van het Besluit houders van dieren (hierna: het Besluit) en voorziet in voorschriften ter verhoging van de brandveiligheid van stallen. Op 24 maart 2021 publiceerde de Onderzoeksraad voor Veiligheid (hierna: OvV) een rapport over stalbranden. Met dit Besluit wordt uitvoering gegeven aan een aantal aanbevelingen in het rapport van de OvV.¹

2. Hoofdpijnen van het Besluit

2.1. Achtergrond

Stalbranden gaan gepaard met veel leed. De impact van een stalbrand is groot voor alle betrokkenen, in eerste instantie voor de dieren en ook voor de veehouder, de omwonenden, de brandweer en voor het milieu. Het aantal stalbranden en dierlijke slachtoffers dient tot een minimum beperkt te worden. Dit Besluit voorziet in verplichtingen voor veehouders met als doel de brandveiligheid van stallen te verhogen. Gehouden dieren zijn voor hun algemene veiligheid afhankelijk van de veehouder. Veehouders dienen zich bewust te zijn van de brandveiligheidsrisico's op de veehouderijlocatie. De brandveiligheid van de stal dient door alle betrokken partijen gezien te worden als onderdeel van een duurzame veehouderij.

2.2 Aanleiding

Op 24 maart 2021 heeft de OvV een rapport gepubliceerd over de aanpak van stalbranden. De hoofdconclusie is dat de brandveiligheid voor landbouwhuisdieren tussen 2012 en 2020 is afgenomen. Het aantal dodelijke stalbranden is niet afgenomen en het aantal dodelijke dierlijke slachtoffers is zelfs toegenomen. Jaarlijks zijn dit gemiddeld zo'n 37 dodelijke branden met ruim 100.000 dode dieren tot gevolg. De aanpak van stalbranden is tot op dat moment onvoldoende effectief gebleken.

Om stalbranden te voorkomen en het aantal dodelijke dierlijke slachtoffers substantieel en structureel te verminderen heeft de toenmalige minister van LNV een aangescherpte aanpak van stalbranden aangekondigd in de Kamerbrief van 8 oktober 2021 (Kamerstukken II 2021/22, 35925 XIV, nr. 7).

2.3. Aangescherpte aanpak stalbranden

2.3.1 Doel en korte inhoud

Het doel van de aangescherpte aanpak van stalbranden is om zoveel mogelijk dierenleed door stalbranden te voorkomen, zodat het aantal dodelijke stalbranden en het aantal dodelijke dierlijke slachtoffers per sector in 2026 ten opzichte van

¹ Stalbranden. Onderzoeksraad voor Veiligheid, 24 maart 2021.

2020 ten minste wordt gehalveerd. Onderdeel van de aangescherpte aanpak is een set aan keuringen, die met dit Besluit verplicht zijn gesteld. Dit Besluit is gericht op voor productie gehouden dieren, onderscheiden naar de volgende diercategorieën; melkvee, vleeskalveren, melkgeiten, vleesvarkens, zeugen, legkippen, vleeskuikens, konijnen, eenden en kalkoenen (artikel 2.5b van het Besluit houders van dieren). De reikwijdte van deze voorschriften kan in een later stadium uitgebreid worden tot andere diercategorieën.

Betrokken partijen

Bij het opstellen van het ontwerpbesluit heeft overleg plaatsgevonden met de partijen die tussen 2012 en 2021 reeds betrokken waren bij actieplannen voor brandveiligere stallen (zijnde de Nederlandse Brandweer, sectororganisatie LTO, de Dierenbescherming, Verbond van Verzekeraars en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties). Sinds het opheffen van deze actieplannen komen de partijen nu ieder kwartaal samen in een afstemmingsoverleg onder leiding van het ministerie van LNV. Daarnaast is over het vormgeven van de maatregelen ten aanzien van de technische aspecten van het keuren met name afstemming geweest met de Raad voor Accreditatie (RvA), Stichting Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) en Stichting SCIOS. Ook heeft inhoudelijke afstemming plaatsgevonden met het Nederlandse Instituut Publieke Veiligheid (NIPV, voorheen Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)), Wageningen University & Research (WUR) en met de uitvoerende instanties Rijksdienst voor ondernemers (RVO) en de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA).

2.3.2 Set verplichte keuringen

Om het aantal stalbranden dat ontstaat door ondeugdelijke elektra te verlagen en de bewustwording van brandrisico's in stallen te verhogen zijn in dit Besluit de volgende keuringen verplicht gesteld:

- 1: Een uitgebreide elektrakeuring en indien aanwezig een zonnestroominstallatiekeuring om de drie jaar voor de grotere veehouderijen² en om de vijf jaar voor de overige veehouderijen met dieren van voornoemde categorieën; en
- 2: Een jaarlijkse brandveiligheidskeuring voor alle veehouderijen met dieren van voornoemde categorieën.

De verplichte keuringen in dit Besluit zijn gericht op de preventie van stalbranden. Preventieve maatregelen hebben als doel om het ontstaan van stalbranden zoveel mogelijk te voorkomen. Bij de stalbranden waarvan de oorzaak achterhaald is, blijkt dat de meeste branden ontstaan door defecte elektrische apparaten en kortsluiting. Driekwart van de stalbranden die door een dergelijke technische oorzaak zijn ontstaan kunnen volgens het onderzoeksrapport "Stalbrandpreventie" uit 2018 van het Economisch Instituut voor de Bouw (EIB) voorkomen worden door elektrakeuringen.

Naast een goed functionerende elektrische installatie is een goed brandveiligheidsmanagement op de veehouderijlocatie van belang om een

² 'Veehouderij Structuur 2021', Wageningen Environmental Research.

stalbrand te voorkomen. Door de veehouder zoveel mogelijk inzicht te bieden in de brandrisico's op de veehouderijlocatie, wordt naar verwachting de bewustwording vergroot. Veehouders kunnen hierdoor bewustere keuzes maken, brandrisico's wegnemen en zo het ontstaan van een stalbrand zo veel mogelijk voorkomen.

Arbeidsomstandighedenbesluit

De Arbeidsomstandighedenwet (hierna: Arbowet) bevat algemene bepalingen die gelden voor alle plekken waar arbeid wordt verricht, en is ook relevant voor de voorkoming van branden. In de onderliggende regelgeving zijn nadere eisen gesteld voor onder meer bepaalde sectoren, groepen zoals jeugdigen en risico's zoals elektrische installaties. Wanneer er op een veehouderijlocatie een arbeidsrechtelijke relatie is (werkgever-werknemer; arbeidscontract) is de Arbowetgeving van toepassing. De Arbowetgeving is niet alleen van toepassing wanneer er op de veehouderij sprake is van arbeid op basis van een arbeidscontract maar geldt ook wanneer werk wordt verricht door zelfstandigen, stagiaires of vrijwilligers, dus ook voor veehouderijbedrijven waar bijvoorbeeld familieleden of vrijwilligers werkzaamheden verrichten. Daarbij is van belang dat de werkzaamheden die jeugdigen mogen doen, beperkt zijn vanwege de risico's die daaraan verbonden zijn. Het is voor jeugdigen onder meer verboden om te werken met gevaarlijke stoffen, met gevaarlijke machines en aan elektrische installaties. Mensen boven de 18 mogen dit wel als zij deskundig zijn en aan de algemene en/of specifieke bepalingen uit de Arbowetgeving voldoen. Veehouders dienen bijvoorbeeld te voldoen aan de eisen gesteld aan de brandveiligheid van de aanwezige elektrische installaties in en nabij de stal, bedoeld in artikel 3.1, onderdeel a, van het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit). In de praktijk blijkt dat de uitvoering van de eisen die gesteld worden in en krachtens de Arbowet niet als voldoende worden gezien om specifiek stalbranden te voorkomen. De keuringen die met dit Besluit verplicht zijn gesteld zijn aanvullende verplichtingen om stalbranden zoveel mogelijk te voorkomen. Omdat het hier gaat om een aanvulling, is de definitie van "elektrische installatie" in dit Besluit dezelfde als die in het Arbobesluit, namelijk: "een samenstel van elektrisch materieel, leidingen en bijbehoren van leidingen". Onder deze definitie vallen ook systemen die elektriciteit opslaan.

2.4 Uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuring

2.4.1 Invulling keuring

Om een stalbrand te voorkomen is onder meer een goede werking van de elektrische installaties van belang. Om deze reden wordt een uitgebreide keuring aan de elektra- en zonnestroominstallaties (indien aanwezig) verplicht gesteld. Deze verplichting is gericht op de veehouder (artikel 2.5c, eerste lid, van het Besluit houders van dieren) en gaat over het keuren van elektrische installaties die nabij ruimten waar de dieren worden gehouden gebruikt worden. Met de verplichte keuringen kunnen eventuele gebreken aan de elektrische installaties die mogelijk brandgevaar met zich meebrengen, tijdig worden onderkend. Hierbij is van belang dat eventuele geconstateerde gebreken binnen een redelijke termijn hersteld worden door de betrokken veehouder. Deze herstelverplichting is opgenomen artikel 2.5e van het Besluit en wordt nader toegelicht in paragraaf 2.4.3.

Het is van belang dat de keuring uitgevoerd wordt door een deskundige partij. Daarom worden bij ministeriële regeling eisen gesteld aan degene die de keuring uitvoert en de wijze waarop de keuring uitgevoerd wordt (artikel 2.5c, vierde lid, van het Besluit houders van dieren). De uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuring wordt in de praktijk uitgevoerd volgens een zogenoemd schema. Met 'schema' wordt een document of verzameling documenten bedoeld, waarin precies is omschreven hoe de keuringen worden verricht. Door het schema bij ministeriële regeling aan te wijzen wordt geregeld dat de keuringen uitgevoerd moeten worden conform de eisen in het schema en is de kwaliteit van de keuringen geborgd. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 2.4.2.

Grootteklassen

De grotere veehouderijen zijn verplicht om dezelfde uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuring (indien aanwezig) uit te laten voeren ten minste eenmaal per drie jaar (artikel 2.5c, derde lid, van het Besluit houders van dieren). De overige veehouderijen zijn verplicht om ten minste eenmaal per vijf jaar een uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuring (indien aanwezig) uit te laten voeren (artikel 2.5c, tweede lid, van het Besluit houders van dieren).

De reden dat er onderscheid is gemaakt in de frequentie van het uitvoeren van de keuringen is dat grotere veehouderijen de verantwoordelijkheid hebben over meer dieren. De kans op een hoog aantal dodelijke dierlijke slachtoffers door een stalbrand is daardoor groter. Daarnaast bevinden zich in grotere veehouderijen vaak meer elektrische installaties in de stal, die extra brandveiligheidsrisico's met zich mee kunnen brengen. De capaciteit van een veehouderij, dus hoeveel dieren er op een bedrijf gehouden kunnen worden en in welke grootteklasse dat bedrijf zich bevindt, is gebaseerd op het aantal dieren dat aan RVO is gemeld bij de identificatie- en registratie gegevens van de veehouderijlocatie.

Voor de definitie van grotere veehouderijen zijn de grootteklassen uit het rapport 'Veehouderij Structuur 2021' uit 2022 opgesteld door Wageningen Environmental Research als basis genomen. De data in het rapport is afkomstig van de landbouwtelling en Identificatie en registratiegegevens uit 2021 (I&R 2021). Tabel 1 laat per diercategorie het aantal dieren per grootteklassen zien.

Tabel 1: Het aantal dieren per diercategorie verdeeld in 5 grootteklassen

Diercategorie	Grootteklassen				
	1	2	3	4	5
Melkvee	1 - 50	50 - 100	100 - 175	175 - 250	> 250
Vleeskalveren	1 - 500	500 - 1000	1000 - 1500	1500 - 2500	> 2500
Melkgeiten	1 - 250	250 - 500	500 - 1000	1000 - 1500	> 1500
Vleesvarkens	1 - 1000	1000 - 2500	2500 - 5000	5000 - 7500	> 7500
Zeugen	1 - 250	250 - 500	500 - 800	800 - 1200	> 1200
Legkippen	1 - 25.000	25.000 - 50.000	50.000 - 80.000	80.000 - 120.000	>120.000

Vleeskuikens	1- 50.000	50.000 - 10.0000	100.000 - 150.000	150.000 - 220.000	> 220.000
--------------	-----------	---------------------	----------------------	----------------------	-----------

De vakken met gearceerde tekst zijn de grootteklassen die vallen onder de categorie 'grotere veehouderijen', waarbij de keuringen ten minste eenmaal per drie jaar uitgevoerd dient te worden. Voor melkvee is een uitzondering opgenomen en geldt dat grootteklasse 3, waarbij er 100 tot 175 dieren worden gehouden, niet valt onder de categorie van grotere veehouderij. Dit omdat bij het ontstaan van een brand in melkveestallen de kans op een groot aantal dodelijke dierlijke slachtoffers minder groot is dan bij de andere diercategorieën (vanwege het open stallensysteem) en dat melkvee bij het ontstaan van een brand vaak beter te redden is dan andere diersoorten (omdat zij gewend zijn naar buiten te gaan en vaak in kleinere aantallen worden gehouden). Daarnaast verblijven er in melkveestallen in het algemeen minder dieren dan in bijvoorbeeld pluimveestallen en in varkensstallen. Aangezien het aantal gehouden dieren in een stal waar brand uitbreekt samenhangt met het aantal dodelijke dierlijke slachtoffers, leidt een brand in een melkveestal tot een lager aantal dodelijke dierlijke slachtoffers. Omdat konijnen, eenden en kalkoenen niet zijn opgenomen in de 'Veehouderij Structuur 2021' en omdat dit relatief kleine sectoren betreft, vallen deze niet onder de definitie 'grotere veehouderijen' maar onder de overige veehouderijen.

In Tabel 2 is ter illustratie het aantal veehouderijlocaties per diercategorie en per grootteklasse weergegeven volgens de Veehouderijstructuur in het jaar 2022. De tabel laat ook het totaal aantal veehouderijlocaties zien (24.407), waaronder het totaal aantal veehouderijlocaties per diercategorie en per grootteklasse. In deze tabel is ook de grootteklasse 3 voor melkvee om dezelfde redenen, zoals eerder geschetst niet gearceerd. De 4.772 melkveelocaties waar tussen de 100 – 175 dieren worden gehouden vallen niet onder de categorie van grotere veehouderijlocaties. Omdat er voor kalkoenen, eenden en konijnen geen grootteklassen zijn, zijn deze niet in de tabel opgenomen. Het aantal bedrijven met eenden was 52, met kalkoenen 30 en met konijnen 35 in het jaar 2022 (bron: CBS).

Tabel 2: Het aantal veehouderijlocaties per diercategorie per 5 grootteklassen

Diercategorie	1	2	3	4	5	Totaal
Melkvee	2.788	6.444	4.772	1.089	514	15.607
Vleeskalveren	800	412	243	92	15	1.562
Melkgeiten	330	50	144	111	84	719
Vleesvarkens	1.559	764	519	172	58	3.072
Zeugen	595	363	281	182	233	1.654
Legkippen	505	352	158	99	74	1.188
Vleeskuikens	321	167	75	30	12	605
Totaal	6.898	8.552	6.192	1.775	990	24.407

In Tabel 3 is aangegeven welke diercategorieën uit de gecombineerde opgave in de diercategorieën vallen die onder deze regelgeving vallen.

Tabel 3: Vertaling diercategorie van gecombineerde opgave naar de diercategorïeën die onder deze regelgeving vallen

Gecombineerde opgave	Rapport
Melk- en kalfkoeien	Melkvee
Vrouwelijk jongvee voor de melkveehouderij	Melkvee
Vleeskalveren (<8 maanden)	Vleeskalveren
Geiten en Bokken (> 1 jaar)	Melkgeiten
Guste en dragende zeugen	Zeugen
Kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	Zeugen
Vleesvarkens en opfokberen (circa 25 kg tot 2 maanden oud)	Vleesvarkens
Legkippen en (groot)ouderdieren van legrassen	Legkippen
Vleeskuikens	Vleeskuikens

2.4.2 Gebruik maken van de bestaande private keuringen

In de huidige praktijk worden private keuringen uitgevoerd van elektrische installaties, waaronder zonnestroominstallaties op veehouderijen. Zoals beschreven in het kabinetsstandpunt voor conformiteitsbeoordeling (waaronder keuring en certificatie) en accreditatie (Kamerstukken II 2015/16, 29304, nr. 6) kan het gebruik van conformiteitsbeoordeling als beleidsinstrument een goede manier zijn om aan te sluiten bij het zelfregulerende vermogen van een sector. Een belangrijke voorwaarde is dat de private conformiteitsbeoordeling inhoudelijk goed aansluit bij het doel dat met de regelgeving beoogd wordt. Dat is bij de private keuringen van elektrische installaties, waaronder zonnestroominstallaties (Scopes 10 en 12 van de Stichting SCIOS (hierna: SCIOS)) het geval, omdat de keuringen mede tot doel hebben de brandveiligheid te vergroten.

De private conformiteitsbeoordeling geschiedt aan de hand van een schema (zie par. 2.4.1). Het is van belang dat dit private normatieve document correct en zorgvuldig tot stand is gekomen en daarna ook correct en zorgvuldig wordt beheerd. Hiervoor bestaat er een private norm van het Nederlands Normalisatie instituut (NEN), de NTA 8813. Deze norm bevat kwaliteitseisen voor schemabeheerders. De vereniging van schemabeheerders zorgt ervoor dat haar leden voldoen aan de eisen van de NTA 8813. SCIOS is lid van deze vereniging.

Omdat het kwaliteitssysteem van SCIOS inhoudelijk goed aansluit bij het doel om de brandveiligheid te vergroten en het feit dat SCIOS voldoet aan de eisen van een goed schemabeheerder is het voornemen van het kabinet om voor de verplichte keuring van elektrische- en zonnestroominstallaties de schema's genaamd Scope 10 (elektra) en Scope 12 (zonnestroom) van SCIOS aan te wijzen bij ministeriële regeling op grond van artikel 2.5c, vierde lid, van dit Besluit. Naast de aanwijzing van het schema voor de keuringen kunnen bij een ministeriële regeling op grond van dit Besluit nog andere eisen gesteld worden om de kwaliteit van de keuringen te borgen. Er is gekozen voor een regeling op ministerieel niveau omdat het gaat om eisen van technische, gedetailleerde aard en omdat de schema's (standaardisatienormen of normdocumenten) in de praktijk snel kunnen worden aangepast aan nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Dat maakt dat het wenselijk is om de regelgeving snel te kunnen aanpassen.

Keuringsbedrijven en certificerende instellingen uit andere lidstaten

Zowel het keuren van elektrisch materieel en zonnestroominstallaties als het certificeren van de bedrijven die deze keuringen uitvoeren zijn activiteiten waar de Europese dienstenrichtlijn van toepassing op is. In de ministeriële regeling zullen daarom bepalingen opgenomen worden om enerzijds het vrij verkeer van diensten te waarborgen en anderzijds te zorgen dat de kwaliteit van de keuringen ook geborgd is als bedrijven of certificerende instellingen uit andere lidstaten hun diensten in Nederland willen aanbieden.

2.4.3 Herstelverplichting

In het schema voor de Scope 10 en Scope 12 keuringen is opgenomen dat bevindingen bij de keuring vastgelegd moeten worden in een keuringsrapport. In het keuringsrapport wordt onder andere vastgelegd waar en wanneer de keuring is uitgevoerd en welk SCIOS-gecertificeerd keuringsbedrijf de keuring heeft uitgevoerd. Ook wordt in het keuringsrapport vastgelegd of er gebreken zijn geconstateerd en wat de urgentie is van deze gebreken.

Wanneer bij de keuring geen gebreken zijn geconstateerd wordt een verklaring van de keuring zonder constatering afgegeven. Aan de ernst van de urgenties zijn hersteltermijnen gekoppeld. In artikel 2.5e van het Besluit houders van dieren is opgenomen dat geconstateerde gebreken binnen een bij ministeriële regeling ten aanzien van het gebrek te bepalen termijn uitgevoerd dienen te zijn, en bij gebreke daarvan, een redelijke termijn. De precieze invullingen van de hersteltermijn bij ministeriële regeling geeft ruimte voor maatwerk en de mogelijkheid om snel termijnen te kunnen aanpassen op nieuwe ontwikkelingen.

Artikel 2.5e van het Besluit houders van dieren verplicht ertoe dat het herstel van een geconstateerd gebrek door een keuringsinstantie beoordeeld moet worden door het uitvoeren van een herkeuring van het herstel van die gebreken. Artikel 2.5f, derde lid, van het Besluit houders van dieren verplicht de veehouder om het keuringsrapport gedurende zeven jaar op de desbetreffende veehouderijlocatie te bewaren, zodat deze wanneer nodig aan de toezichthoudende organisatie of de volgende keurder getoond kan worden. Er is gekozen voor een termijn van zeven jaar aangezien de keuring maximaal elke vijf jaar uitgevoerd moet worden en hierbij een tijdsruimte van twee jaar extra is genomen. Regels voor het vastleggen van de keuringsresultaten zullen bij ministeriële regeling worden uitgewerkt (artikel 2.5f, eerste lid, Besluit houders van dieren). De wijze van registratie wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3.

2.5 Brandveiligheidskeuring

Naast de keuring van elektra- en zonnestroominstallaties is ook de bewustwording van brandrisico's belangrijk voor de brandveiligheid van een stal. Door middel van een jaarlijkse brandveiligheidskeuring wordt het inzicht en de bewustwording van de veehouder vergroot. Er is sprake van een brandveilige bedrijfsvoering wanneer er inzicht is in en beheersing van directe en indirect brandrisico's op de betreffende veehouderijlocatie.

2.5.1 Brandrisico's

Om bewustwording te vergroten is voor alle veehouderijen een jaarlijkse brandveiligheidskeuring verplicht (artikel 2.5d, eerste lid, van het Besluit houders van dieren). Deze keuring is een preventieve maatregel met als doel het brandveiligheidsmanagement op de veehouderijlocatie te verbeteren door meer inzicht in de brandrisico's te bieden. Daar waar bij de uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuring de nadruk ligt bij het keuren van de elektrische installaties, ligt bij de brandveiligheidskeuring de nadruk op het optimaliseren van het brandveiligheidsmanagement op de veehouderijlocatie. Zo wordt het inzicht vergroot in de omgang met brandrisico's en is er oog voor de orde en netheid van de stal en het onderhoud van de elektrische installaties.

De brandrisico's in stallen zijn afhankelijk van de keuzes van de veehouder op het gebied van het bedrijfsmanagement en de daarmee samenhangende hoeveelheid elektra in de stal. Door de brandrisico's op de betreffende veehouderijlocatie goed in kaart te brengen kan de veehouder in het bedrijfsmanagement de brandrisico's zo laag mogelijk houden. Vanwege de grote variaties tussen stallen, verschillen de brandrisico's op de veehouderijlocaties. Veel voorkomende brandrisico's zijn voor de meeste veehouderijlocaties weliswaar hetzelfde, zoals onnodige elektra in de stal en opslag van materialen in het dierenverblijf die daar niet noodzakelijk zijn, maar er ook verschillen in stallen, al naar gelang de gehouden diercategorie. Denk hierbij aan warmtelampen voor biggen of het oplaadstation voor de melkrobot in de stal bij melkvee. Sommige brandrisico's zullen gemakkelijker weggenomen kunnen worden dan anderen. Met name de relatief gemakkelijk op te lossen brandrisico's in de stal kunnen door de jaarlijkse brandveiligheidskeuring snel weggenomen worden. Dit alles laat zien dat maatwerk van belang is voor de invulling van de jaarlijkse brandveiligheidskeuring. De precies invulling is opgenomen in de ministeriële regeling onder dit Besluit.

2.5.2 Brandveiligheidseisen

Op basis van de brandrisico's in stallen worden voor de brandveiligheidskeuring brandveiligheidseisen gesteld. Deze eisen zijn gericht op het brandveiligheidsmanagement op de veehouderijlocatie met de nadruk op de omgang met brandrisico's, orde en netheid van de stal en het onderhoud van de aanwezige elektrische installaties.

De invulling van de brandveiligheidseisen, waaronder in elk geval de eisen aan degene die de keuring uitvoert en de manier waarop de keuring wordt verricht, wordt geregeld bij ministeriële regeling op grond van artikel 2.5d, derde lid, van het Besluit. Bij de vormgeving van een lijst met brandveiligheidseisen wordt rekening gehouden met de proportionaliteit van de opvolgbaarheid van de brandveiligheidseisen. Zo wordt het niet verplicht om bijvoorbeeld een elektrische installatie als een melkrobot uit de stal te verplaatsen, maar kunnen wel eventuele beheersmaatregelen getroffen worden om brandrisico's te verkleinen. Er is ervoor gekozen deze eisen in de ministeriële regeling op te nemen omdat het om gedetailleerde eisen van technische aard gaat en omdat het vanwege nieuwe ontwikkelingen van belang is dat de eisen op korte termijn kunnen worden aangepast.

2.5.3 Eindgesprek

Het doel van de jaarlijkse brandveiligheidskeuring is om de veehouder te begeleiden in het optimaliseren van het brandveiligheidsmanagement op de betreffende veehouderijlocatie. Na afloop van de keuring vindt er een eindgesprek plaats over de bevindingen met de exploitant of een vertegenwoordiger die is belast met de bedrijfsvoering of het doen van investeringen (artikel 2.5d, tweede lid, van het Besluit houders van dieren). De exploitant of diens vertegenwoordiger wordt tijdens dit overleg door de keurder geïnformeerd over de manier waarop geconstateerde brandrisico's geminimaliseerd kunnen worden en hoe te voldoen aan de brandveiligheidseisen. Door dit gesprek wordt het inzicht in brandrisico's en de gevolgen ervan op de desbetreffende veehouderijlocatie vergroot. Dit draagt bij aan meer bewustwording en een verantwoord brandveiligheidsmanagement.

2.5.4 Herstelverplichting

Bij de jaarlijkse brandveiligheidskeuring is sprake van onderscheid in gebreken in de brandveiligheid en het bieden van inzicht. Dit onderscheid is relevant voor de herstelverplichting van de geconstateerde brandrisico's. Waar gebreken worden geconstateerd, is de veehouder verplicht deze weg te nemen, . In artikel 2.5e van het Besluit houders van dieren is daartoe een herstelverplichting opgenomen . Ten aanzien van de termijn waarbinnen het gebrek moet zijn hersteld, wordt verwezen naar paragraaf 2.4.3.

Onder "inzicht" vallen alle bevindingen die tijdens de keuring worden opgedaan en in het keuringsrapport een plek krijgen, maar die niet kwalificeren als gebrek, zodat het niet verplicht is om er binnen een gestelde termijn iets aan te doen. Op het moment dat de veehouder bijvoorbeeld verbouwplannen heeft, kan dit inzicht worden meegenomen in de uitwerking van de plannen. De bewustwording van een gedegen brandveiligheidsmanagement wordt op deze manier steeds meer een onderdeel van de (toekomstige) bedrijfsvoering.

2.5.5 Wijze van opname in de regelgeving

Voor de uitvoering van de jaarlijkse brandveiligheidskeuring zal waar mogelijk gebruik gemaakt worden van het stelsel van geaccrediteerde conformiteitsbeoordeling. Hierbij zal waar mogelijk ook worden aangesloten bij de uitgangspunten uit het kabinetsstandpunt voor conformiteitsbeoordeling en accreditatie. Voor de jaarlijkse brandveiligheidskeuring bestaat er, in tegenstelling tot de keuring van elektra- en zonnestroominstallaties, op dit moment geen privaat kwaliteitssysteem waar gebruik van gemaakt kan worden. Daarom zal een schema voor conformiteitsbeoordeling (keuringschema) in opdracht van de minister van LNV door een onafhankelijke schemabeheerder ontwikkeld en beheerd worden. De geselecteerde schemabeheerder ontwikkelt het schema met betrokkenheid van alle belanghebbenden en alle relevante deskundigheid. Bij de selectie van de schemabeheerder is van belang dat de schemabeheerder in ieder geval voldoet aan de eisen voor goed schemabeheer, zoals opgenomen in de Nederlandse Technische Afspraak 8813 (NTA 8813:2017 nl³).

De nadere regels voor de keuring, waaronder de eisen aan de organisatie die de keuring uitvoert en de eisen aan de uitvoering van de keuring zelf worden opgenomen in de ministeriële regeling onder de Besluit (artikel 2.5d, derde lid,

³ <https://www.nen.nl/nta-8813-2017-nl-237748>.

van het Besluit houders van dieren). Het gaat dan in ieder geval om het aanwijzen van het schema dat de inhoud van de keuring bevat. Dit wordt bij ministeriele regeling geregeld, zodat bij nieuwe versies van het schema snel naar een actuele versie verwezen kan worden.

Omdat de uitwerking van deze keuring bij ministeriële regeling plaatsvindt, is het op voorhand niet in te schatten of regels over de registratie van de keuring en herkeuring nodig zijn, en zo ja, welke regels. Om die reden is voorzien in een facultatieve bevoegdheid van de minister om bij ministeriële regeling ter zake regels te stellen (artikel 2.5f, tweede lid, van dit besluit).

Het kabinet verwacht dat het nog enige tijd duurt voordat het keuringsschema gereed is. Ook zullen instanties die de keuringen uit gaan voeren tijd nodig hebben om zich voor te bereiden op de uitvoering van deze keuring inclusief het organiseren van voldoende capaciteit hiervoor. Dat betekent dat de plicht tot brandveiligheidskeuring eerst op een later tijdstip dan de rest van dit besluit in werking kan treden. Artikel II van dit besluit maakt gedifferentieerde inwerkingtreding mogelijk. Vooral nog gaat het kabinet uit van een periode van twee jaar. In het vierde lid van artikel 2.5d van het Besluit houders van dieren is met het oog hierop bepaald dat in de periode dat de verplichte brandveiligheidskeuring nog niet in werking is getreden, bij ministeriële regeling andere maatregelen dan een keuring kunnen worden verplicht om de brandveiligheid te waarborgen. Hierbij denkt het kabinet aan het verplichten van een vorm van een gestandaardiseerde zelfbeoordeling die de veehouder zelf kan uitvoeren gedurende deze overgangperiode. Op deze manier kunnen brandrisico's die relatief gemakkelijk te verminderen zijn, zoals onnodige elektra in dierruimten, al binnen deze overgangperiode aangepakt worden.

2.6 Monitoring

Om vast te stellen of in 2026 het aantal dodelijke stalbranden en dodelijke dierlijke slachtoffers ten opzicht van 2020 is gehalveerd is voorzien in monitoring. De monitoring van het aantal dodelijke stalbranden en dodelijke dierlijke slachtoffers vindt jaarlijks plaats. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de informatie die in de Risicomonitor Stalbranden⁴ van het Verbond van Verzekeraars wordt bijgehouden. In deze databank is informatie over het aantal stalbranden en aantal dodelijke dierlijke slachtoffers per diercategorie inzichtelijk gemaakt. De Risicomonitor Stalbranden biedt daarnaast ook informatie over de locatie van de stalbrand op postcode en de indien bekend de oorzaak van de brand. Aan de hand van deze informatie wordt in 2026 vastgesteld of de halvering van het aantal dodelijke stalbranden en dodelijke dierlijke slachtoffers ten opzichte van 2020 is gehaald.

Ook is voorzien in monitoring van het effect van de verplichte keuringen op het aantal dodelijke stalbranden en dodelijke dierlijke slachtoffers. Dit is echter pas mogelijk vijf jaar na de inwerkingtreding van de regelgeving, wat dus na 2026 zal zijn. Dit omdat de elektrakeuring voor een grote groep van de veehouderijen ten minste eenmaal per 5 jaar uitgevoerd moet worden. Wanneer aan de hand van de monitoring blijkt dat de keuringen niet leiden tot het streefdoel van een halvering van het aantal dodelijke stalbranden en dodelijke dierlijke slachtoffers per sector, zal worden bezien welke aanpassing van de regelgeving nodig is. Ondanks dat de

⁴ <https://bi.verzekeraars.nl/db/risicomonitor%20stalbranden.html>.

halvering beoogd is voor 2026, en alle maatregelen pas volledig effectief kunnen zijn vijf jaar nadat de regelgeving van kracht is geworden, is het wel de verwachting dat de doelstelling in 2026 behaald kan worden. Dit omdat de jaarlijkse brandrisicokeuringen sneller effect kunnen hebben, net als de driejaarlijkse keuringen voor grote veehouderijen. Bij deze laatstgenoemde zitten immers ook de meeste risico's op grote aantallen dodelijke dierlijke slachtoffers.

Naast het aantal dodelijke stalbranden en aantal dodelijke dierlijke slachtoffers worden eventuele signalen uit de praktijk meegenomen in de monitoring, zoals bijvoorbeeld of de regelgeving werkbaar is en voldoende helder is om als veehouder mee aan de slag te gaan.

Wanneer op een betreffende veehouderijlocatie geen keuring heeft plaatsgevonden, kan de toezichthouder nagaan wat de reden hiervan is. De toezichthouder heeft bevoegdheden om indien nodig handhavend op te treden; deze worden beschreven in paragraaf 3.1.

3. Uitvoering, toezicht en handhaving

De uitvoering en handhaving van deze regelgeving is primair belegd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO). RVO houdt bij op welke veehouderijlocaties de verplichte keuringen zijn uitgevoerd. De veehouder dient nadat de keuring én eventuele positieve herstelkeuring zijn uitgevoerd het ontvangen definitieve keuringsrapport te registreren. Onder een "positieve herstelkeuring" wordt het keuringsrapport van de herstelkeuring met goedkeuring van de keurder bedoeld. RVO registreert deze informatie. In artikel 2.5f van het Besluit houders van dieren is geregeld dat bij ministeriële regeling regels worden gesteld over de vastlegging van resultaten van de keuringen door de toezichthouder.

Op het moment dat RVO constateert dat er door een bepaalde veehouderijlocatie binnen de gestelde termijn geen keuring is uitgevoerd, wordt door RVO allereerst bij de veehouder nagevraagd of zij een keuringsrapport en eventuele positieve herstelkeuring kunnen aanleveren. Wanneer de veehouder geen keuring heeft laten uitvoeren en na rappel door RVO in gebreke blijft, kunnen er verdere interventie maatregelen genomen worden. Zo nodig kan een last onder dwangsom worden opgelegd. Daarmee wordt de veehouder verplicht om binnen een redelijke termijn alsnog de verplichting tot het uit laten voor van de keuring na te komen, op straffe van een dwangsom. Bij uitzonderlijke incidenten kan RVO het dossier overdragen aan de NVWA om een straf dossier op te stellen ten behoeve van het Openbaar Ministerie voor strafrechtelijke vervolging.

3.1 Uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets

RVO heeft een ontwerp van dit besluit getoetst op de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Het wijzigingsbesluit is vanuit het perspectief van RVO goed uitvoerbaar. Wel dient er voor een optimale registratie van de gegevens meer duidelijkheid te komen over welke data er precies geregistreerd moeten worden en op welke manier de registratie van de data plaatsvindt. Beide aspecten worden nader ingevuld in de ministeriële regeling onder dit Besluit. RVO neemt deel aan de ambtelijke werkgroep en stuurgroep stalbranden, zodat zij mee kan denken over de uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en werkbaarheid.

Ook de NVWA heeft het ontwerpbesluit onderworpen aan een uitvoerings- en handhaafbaarheidstoets. Het wijzigingsbesluit is vanuit het perspectief van de NVWA handhaafbaar, uitvoerbaar en fraudebestendig, mits een aantal vragen worden beantwoord en voorgestelde wijzigingen worden doorgevoerd. Dit geldt met name voor de verdere uitwerking van een aantal cruciale onderdelen in de ministeriele regeling, zoals het keuringsschema ten behoeve van de jaarlijkse brandveiligheidskeuring. De NVWA had ook enkele opmerkingen ten aanzien van formuleringen van bepaalde onderdelen van het Besluit, zoals bij de begripsbepalingen. Deze opmerkingen zijn deels meegenomen in deze versie van het besluit. Over de opmerkingen die niet zijn meegenomen is de NVWA geïnformeerd. Daarnaast geeft de NVWA aan meer duidelijkheid te willen over de frequentie van de uitzonderlijke incidenten die door RVO worden overgedragen aan de NVWA. Die duidelijkheid is op dit moment echter nog niet te geven.

4. Regeldruk

Regeldrukeffecten zijn de investeringen en inspanningen die houders van de betreffende dieren doen om zich aan het Besluit te houden. Hoofdbestanddelen van regeldrukeffecten betreffen de regeldrukkosten en de ervaren regeldruk. De kosten die de verplichtingen in het Besluit met zich meebrengen zijn in kaart gebracht. De kosten komen voor rekening van de veehouder en vragen geen overheidsinvestering.

Het verplicht stellen van de keuringen leidt tot een toename van de regeldruk en daarmee extra financiële lasten voor de veehouder. Deze beschouwt het kabinet als proportioneel. Immers, tegenover deze lasten staat de verkleining van de kans op een stalbranden, waardoor enorme negatieve gevolgen voor dieren, de veehouder en diens naasten worden voorkomen. De verwachting is dat de nalevingsbereidheid groot is, gezien het belang dat veehouders zelf hebben bij het beschermen van hun eigendom en de verantwoordelijkheid voor hun dieren. Veehouders hebben verder baat bij goed werkende elektrische installaties en een goed brandveiligheidsmanagement op de betreffende veehouderijlocatie.

De Autoriteit toetsing regeldruk (ATR) is gevraagd om advies uit te brengen voor de wijziging van het Besluit. Het adviescollege heeft naar aanleiding hiervan een aantal adviezen geformuleerd, welke zijn verwerkt.

Allereerst heeft het adviescollege geadviseerd om te verhelderen waarom de frequentie van de twee typen keuringen verschilt en in hoeverre het de bedoeling is om de twee keuringen tegelijkertijd te laten uitvoeren. In reactie daarop wordt opgemerkt dat het verschil in frequentie van de keuringen komt door het verschil in de aard van de twee soorten keuringen. De veranderingen in elektrische installaties en mogelijk aanwezige zonnestroominstallaties zijn niet frequent. Het is daarom niet nodig om de elektrische installaties jaarlijks te keuren. Dit wordt ook bevestigd in gesprekken met brandveiligheidsexperts. Veranderingen op een veehouderij, zoals onderhoud aan de stal, zijn echter wel frequent. Dit betekent dat er in een jaar vanuit perspectief van brandveiligheid veel kan veranderen op de veehouderijlocatie. Daarom verschillen deze keuringen qua frequentie. Beide keuringen zouden in de praktijk gelijktijdig uitgevoerd kunnen worden, mits het lukt om twee verschillende keurders gelijktijdig te laten keuren. Het ligt namelijk niet voor de hand de keuringen door eenzelfde keurder uit te laten voeren. De aard van de keuringen verschilt dermate dat de uitvoering om een andere expertise van de keurder vraagt. Verder heeft het adviescollege geadviseerd om

het keuringsschema voor de jaarlijkse brandveiligheidskeuring op te zetten in nauw overleg met de doelgroep veehouders. In reactie daarop kan worden opgemerkt dat, ondanks dat deze keuring pas in de regeling nader zal worden uitgewerkt, dit advies van het college zal worden overgenomen. Zoals gebruikelijk bij het opstellen van schema's voor keuringen zullen alle relevante partijen, waaronder veehouders betrokken worden bij de ontwikkeling van het keuringsschema.

Als laatste adviseert het college om de regeldrukgevolgen van het voorstel nader in beeld te brengen, conform de landelijke methodiek. Daarbij kan worden gewerkt met bandbreedtes en concrete voorbeelden. Concreet wordt gevraagd om beter in kaart te brengen wat de herstellkosten kunnen zijn voor beide keuringen en een voorbeeld te geven ter indicatie. Dit is aangevuld in paragraaf 4.1.1.

4.1 Financiële gevolgen elektra- en /of zonnestroominstallatiekeuring

Voor de kostenberekening van de verplichte elektra- en zonnestroominstallatie is uitgegaan van de huidige kosten voor een Scope 10 en Scope 12 keuring. De kosten van een Scope 10 of Scope 12 keuring is afhankelijk van het aantal vierkante meter van de stal en het aantal aanwezige meterkasten en regelkasten op een veehouderijlocatie. De nalevingskosten variëren tussen de 700,- en 4.000,- euro, voor grotere veehouderijlocaties tenminste eenmaal per drie jaar en eenmaal per vijf jaar voor de overige veehouderijlocatie. Om onderschatting te voorkomen wordt er van uitgegaan dat alle veehouderijlocaties ook een zonnestroominstallatie hebben.

4.1.1 Herstellkosten

Los van de kosten van de keuringen zelf, zijn er indien noodzakelijk ook kosten voor de herstelkeuring en de herstelmaatregelen voor de veehouder, welke leiden tot de toename van de nalevingskosten. De kosten aan de herstelverplichting bestaan uit de kosten voor herkeuring zelf en de kosten voor het herstellen van de geconstateerde gebreken. Het is lastig om van tevoren de kosten van de herstelwerkzaamheden in te schatten, aangezien het onbekend is wat de constatering van brandrisico's op de betreffende veehouderij zijn. De kosten kunnen uitblijven wanneer er op de veehouderijlocatie geen gebreken zijn geconstateerd, maar de kosten kunnen hoger oplopen wanneer er wel gebreken zijn geconstateerd. Het overgrote deel van de veehouderijlocaties waarbij geconstateerde gebreken herstel moeten worden, zullen naar inschatting een paar honderd tot hooguit een paar duizend euro moeten betalen voor het herstel. Deze bedragen zijn in relatie tot de omvang van de installatie, de bouwkosten en het belang van de goede werking van de elektrische installatie. Echter is het ook mogelijk dat de bovenkant van de range aan herstellkosten heel fors uitvallen. Bijvoorbeeld wanneer een groot deel van de elektrische installatie opnieuw gebouwd moet worden, kunnen de herstellkosten oplopen in de tonnen, met name als er ook een grote zonnestroominstallatie aanwezig is. De afweging is of deze herstellkosten onder de regeldruk moeten vallen. De herstellkosten worden namelijk veroorzaakt door slechte of slecht onderhouden elektrische installaties. Dit is onderdeel van de normale bedrijfsvoering en staat in die zin los van deze regelgeving, aangezien deze nieuwe regels alleen de keuring als zodanig verplichten en niet de kwalitatieve normen voor elektrische installaties aanpassen. Mogelijke gebreken in onderhoud aan de elektrische installatie vallen niet onder

de Wet dieren en het Besluit houders van dieren. Zoals eerder vermeld is hier tevens regelgeving van toepassing op grond van de Arbowet en het Bouwbesluit. Bij de verplichte keuringen op grond van dit Besluit kan alleen worden geconstateerd dat er niet wordt voldaan aan andere regelgeving, maar hierop kan niet in het kader van dit Besluit worden gehandhaafd.

De eventuele herstelkosten zijn dus afhankelijk van de specifieke situatie op de veehouderijlocatie. Dit geldt vooral voor de herstelmaatregelen. De kosten voor een herkeuring worden om onderschatting te voorkomen ingeschat op dezelfde hoogte als een Scope 10 en 12 keuring, namelijk gemiddeld 2.700,- euro. De kosten voor de herkeuring en voor het herstel van de constatering komen dus bovenop de gemiddeld ingeschatte 5.400,- euro. Dit houdt in dat een veehouderijlocatie die een elektra- en een zonnestroominstallatiekeuring uit laat voeren en één herstelkeuring gemiddeld 8.100,- euro moet betalen. Indien er voor zowel de elektra- en zonnestroominstallatiekeuring een herstelkeuring uitgevoerd moet worden komt de veehouder gemiddeld op nog eens 2.700,- euro uit, namelijk op een bedrag van 10.800,- euro. Hierin zijn de kosten voor de herstelmaatregelen niet meegenomen. Daarnaast is het de verwachting dat de herstelkosten naar aanleiding van geconstateerde gebreken in de loop der tijd aflopen, omdat de gebreken en daarmee de brandrisico's door elektrische installaties verminderd zullen zijn.

4.1.2 Overige lasten

Voor veehouders hebben de verplichtingen tot gevolg dat er tijd gestoken moet worden in het inschakelen van een geschikte keuringsinstantie die de keuring volgens de gestelde eisen kan uitvoeren. Indien er tijdens de keuringen gebreken worden geconstateerd dient de veehouder ook een herstelkeuring te regelen bij een keuringsinstantie. Daarbij dient de veehouder de geconstateerde gebreken te herstellen waar ook tijd en geld in gaat zitten. Deze exacte kosten zijn lastig in te schatten omdat deze afhankelijk zijn van de situatie. Gedurende de keuring zelf is de rol van de veehouder minimaal en is de verwachting dat de veehouder hier niet veel tijd aan kwijt is. Na een aantal keuringen in de loop van de jaren, zal de keuring mogelijk ook sneller verlopen. Na afloop van de keuring wordt de veehouder gevraagd de bevindingen door te nemen met de keurder. Dit zal naar verwachting niet meer dan één uur duren.

4.1.3 Omvang aantal elektra- en /of zonnestroominstallatiekeuringen

De afgelopen jaren is door verschillende verzekeraars een verplichte elektra- en zonnestroominstallatiekeuring opgenomen in de voorwaarden. Hierdoor zijn er in de praktijk reeds elektra- en zonnestroominstallatiekeuringen uitgevoerd in stallen. Het is lastig om in te schatten om hoeveel keuringen dit gaat. Deze informatie is bij het Verbond van Verzekeraars niet bekend. De verwachting is dat mede door de opname van een verplichte elektra- en zonnestroominstallatiekeuring in de voorwaarden van verschillende verzekeraars het aantal keuringen in stallen gaat stijgen. Daarnaast is in bepaalde kwaliteitsmanagementsystemen, zoals IKB Kip en IKB Varken, de voorwaarde opgenomen dat een elektrakeuring plaats moet vinden door een instantie met een door de verzekering geaccepteerde norm. Echter, niet alle veehouders zijn aangesloten bij een kwaliteitsmanagementsysteem of verzekerd bij een Nederlandse verzekeraar die de keuring in de voorwaarden heeft staan. Dit

betekent dat momenteel niet alle veehouderijen regelmatig gekeurd worden en dat niet alle elektrakeuringen van een minimaal kwaliteitsniveau zijn. De verplichte elektra- en zonnestroominstallatiekeuring in dit Besluit leidt ertoe dat alle veehouderijen met regelmaat de keuringen uit moeten laten voeren volgens dezelfde best beschikbare norm. Door de keuringsplicht op te nemen in regelgeving is de verwachting dat het aantal keuringen nog verder gaat stijgen.

4.1.3.1 Grootteklassen

Het totaal aantal uitgevoerde keuringen hangt samen met de grootte van de veehouderijlocatie en daarmee het aantal gehouden dieren per diercategorie op de betreffende locatie. In Nederland zijn er in totaal 24.524 veehouderijlocaties (UBN's) waar melkvee, vleeskalveren, melkgeiten, vleesvarkens, zeugen, legkippen en vleeskuikens worden gehouden voor productiedoeleinden (zie tabel 2, plus konijnen, eenden en kalkoenen). Van de 24.524 veehouderijlocaties vallen er 4.185 veehouderijlocaties onder de grotere veehouderijen die de elektra- en zonnestroominstallatiekeuring (indien aanwezig) om de 3 jaar moet uitvoeren. De overige 20.339 veehouderijlocaties zijn verplichting om de elektra- en zonnestroominstallatiekeuring (indien aanwezig) om de 5 jaar uit te laten voeren.

Tabel 4: Aantal locaties met een keuringsverplichting om de 5 of om de 3 jaar per diercategorie.

Diercategorie	Aantal locaties met keuringsverplichting om de 5 jaar	Aantal locaties met keuringsverplichting om de 3 jaar	Totaal aantal locaties
Melkvee	14.004	1.603	15.607
Vleeskalveren	1.212	350	1.562
Melkgeiten	380	339	719
Vleesvarkens	2.323	749	3.072
Zeugen	958	696	1.654
Legkippen	857	331	1.188
Vleeskuikens	488	117	605
Eenden	52	0	52
Kalkoenen	30	0	30
Konijnen	35	0	35
Totaal	20.339	4.185	24.524

Bovenstaande tabel bevat het aantal locaties gebaseerd op grootteklassen. Hierbij is geen rekening gehouden met de reeds uitgevoerde elektrakeuringen. Het aantal locaties die in werkelijkheid nog gekeurd moeten worden ligt hierdoor lager. Bij hoeveel locaties de elektrakeuringen volgens Scope 10 en Scope 12 zijn uitgevoerd is niet bekend.

4.1.3.2 Totale kosten

Het bepalen van de omvang van het aantal Scope 12 keuringen is lastiger dan het aantal Scope 10 keuringen, omdat het onbekend is op hoeveel van de veehouderijlocaties een zonnestroominstallatie aanwezig is. Om een onderschatting van de regeldrukkosten te voorkomen wordt voor de berekening

van de regeldruk ervan uitgegaan dat er op alle veehouderijlocaties een zonnestroominstallatie aanwezig is.

Wanneer een veehouderijlocatie een elektrakeuring volgens Scope 10 keuring en een zonnestroominstallatiekeuring volgens Scope 12 keuring laat uitvoeren komen de nalevingskosten op gemiddeld 5.400,- euro (2 maal 2.700,- euro).

Voor de totale kosten komt dit voor de grotere veehouderijlocaties neer op tenminste eenmaal per drie jaar nalevingskosten van gemiddeld 5.400,- euro, maal 4.185 grotere veehouderijlocaties, maakt dit totaal een gemiddeld bedrag van 22.599.000,- euro om te voldoen aan de verplichte uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuringen tenminste eenmaal per drie jaar.

Voor de overige veehouderijlocaties komen de totale kosten gemiddeld uit op 5.400,- euro, maal 20.339 veehouderijlocaties, met een keuringsverplichting van tenminste eenmaal per vijf jaar op een totaal gemiddeld bedrag van 109.830.600,- euro.

Wanneer er één of meerdere herstelkeuringen uitgevoerd moeten worden komen de kosten hiervoor nog bovenop bovenstaande ingeschatte gemiddelde totaalbedragen.

Bij de inschatting van de nalevingskosten is uitgegaan van de gemiddelde kosten van Scope keuringen en er is geen rekening gehouden dat op een aantal veehouderijlocaties reeds keuringen zijn uitgevoerd. Daarnaast is het lastig om op voorhand in te schatten op hoeveel veehouderijlocaties een zonnestroominstallatiekeuring aanwezig is en op hoeveel veehouderijlocaties een herstelkeuring uitgevoerd moet worden. Daarbij is het lastig om het aantal herstelkeuringen in te schatten, maar het aantal zal waarschijnlijk in de loop van de tijd verminderen. De kosten van de herstelwerkzaamheden van de geconstateerde gebreken zijn niet meegenomen, omdat dit erg varieert per veehouderijlocatie. De kosten van de keuringen zijn voor de rekening van de ondernemer en vragen geen overheidsinvestering.

4.2 Financiële gevolgen jaarlijkse brandveiligheidskeuring

De jaarlijkse brandveiligheidskeuring moet nog ontwikkeld worden, waardoor de kosten hiervan nog niet bekend zijn. Bij de invulling van deze keuring wordt rekening gehouden met de redelijkheid en proportionaliteit van de samenhangende kosten.

De jaarlijkse brandveiligheidskeuring is nieuw, waardoor deze door alle veehouderijen nog uitgevoerd dient te worden. Hierdoor is een betere inschatting te maken van de omvang van het aantal keuringen. Uitgaande van het rapport 'Veehouderij Structuur' uit 2022 van WUR dient er in het eerste jaar na de inwerkingtreding van de regelgeving op in totaal 24.524 veehouderijlocaties een jaarlijkse brandveiligheidskeuring uitgevoerd te worden. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen de grootteklassen, waardoor alle veehouderijlocaties aan dezelfde eisen moeten voldoen.

De kosten van de jaarlijkse brandveiligheidskeuringen zullen naar verwachting lager uitvallen dan een uitgebreide elektra- en zonnestroominstallatiekeuringen.

Hierbij wordt gestreefd naar een gemiddeld bedrag van 2.000,- euro per brandveiligheidskeuring. Hiervan uitgaande komt het voor de in totaal 24.524 veehouderijlocatie neer op een gemiddeld totaalbedrag van 49.048.000,- euro per jaar aan brandveiligheidskeuringen.

Naast de keuring zelf dient er ook rekening gehouden te worden met de kosten voor een mogelijke herkeuring en kosten voor eventuele herstelmaatregelen.

Net als bij de elektra- en zonnestroominstallatiekeuring dient de veehouder tijd te steken in het regelen van een geschikte keuringsinstantie die de keuring kan uitvoeren. Ditzelfde geldt voor het regelen van een eventuele herkeuring en de kosten aan eventuele herstelmaatregelen. Daarnaast dient de veehouderij voor de jaarlijkse brandveiligheidskeuring ook tijd vrij te maken voor het verplichte eindgesprek, waarin de bevindingen tijdens de keuring worden besproken met de keurder. De kosten zijn lastig in te schatten omdat deze afhankelijk zijn van de situatie.

4.3 AgROTOETS

De AgROTOETS wordt uitgevoerd bij het opstellen van de ministeriële regeling ter uitvoering van dit besluit, en niet bij dit Besluit. Dit omdat in dit Besluit de maatregelen op hoofdlijnen zijn ingevuld. Omdat de regeling meer concrete maatregelen zal bevatten, kan beter in kaart gebracht worden wat de regeldruk is voor bedrijven. Daarnaast is met dit Besluit de elektrakeuring verplicht gesteld die al grotendeels aansluit bij bestaande praktijk, omdat deze elektrakeuring al verplicht is vanuit privaatrechtelijke IKB's en verzekeraars. De regeldruk zal voor deze maatregel dus naar verwachting beperkt zijn.

5. Verwerken van persoonsgegevens

Voor het registreren van de keuringsrapporten worden persoonsgegevens van de betreffende veehouder verzameld. Dat is nodig voor het toezicht op de naleving van de in dit Besluit opgenomen regels over de uitvoering van de keuringen, zoals uiteen is gezet in paragraaf 3 van deze nota van toelichting. De regels over de registratie worden uitgewerkt in de regeling onder het Besluit. Om die reden wordt in de toelichting bij die regeling ingegaan op de verhouding van de verwerking van die gegevens tot de vereisten van de algemene verordening gegevensbescherming⁵.

6. Internetconsultatie

Het ontwerpbesluit is opengesteld voor internetconsultatie in de periode van 24 april 2023 tot en met 29 mei 2023. Er zijn 34 reacties op deze internetconsultatie binnengekomen, afkomstig van tweeëntwintig ondernemers en een aantal brancheorganisaties, ngo's en andere partijen met expertise. In de reacties wordt de noodzaak van maatregelen ter voorkoming van stalbranden erkend, maar er zijn ook zorgen over de extra kosten en administratieve lasten die deze met zich

⁵ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming (PbEU L 119)).

mee brengen. Daarom worden in de reacties meerdere voorstellen gedaan om onder andere de frequentie van de keuringen te wijzigen of om aan te sluiten bij al bestaande keuringen. Het gros van de voorstellen betreft zaken die nader uitgewerkt worden in de ministeriële regeling onder dit Besluit. Voorbeelden zijn uitwerking en concrete invulling van de jaarlijks brandveiligheidskeuring, en de eisen en termijnen van herstel na gedane constatering. De reacties die niet zien op het Besluit maar op andere onderwerpen worden gezien in andere beleidstrajecten.

Een aantal voorstellen voor duidelijkere definiëring zijn in het Besluit verwerkt, zoals de toevoeging van een aantal begripsbepalingen van diercategorieën in artikel 2.5a van het Besluit. Daarnaast is er, naar aanleiding van een meermaals voorkomende opmerking, voor gekozen om de in de consultatieversie opgenomen verplichting dat voor de herkeuring een andere keuringsinstantie moet worden ingeschakeld dan degene die de eerste keuring heeft uitgevoerd, te laten vervallen.

Een aantal opmerkingen op het Besluit zijn niet overgenomen. Zo gaat de regelgeving niet gelden voor andere locaties dan veehouderijlocaties, omdat regels voor bijvoorbeeld aangrenzende woningen niet binnen de reikwijdte van de Wet dieren valt. Ook wordt, ondanks suggesties uit de consultatie, de reikwijdte van de regelgeving in artikel 2.5b van het Besluit niet verbreed met meer diercategorieën bijvoorbeeld met paarden of bedrijfsmatig gehouden gezelschapsdieren. Dit omdat cijfers uit het verleden uitwijzen dat het aantal branden bij deze diercategorieën zeer gering zijn, en het om een zeer klein aantal veehouderijen gaat. In een later stadium kan de reikwijdte eventueel worden uitgebreid tot andere diercategorieën, zoals hiervoor in deze toelichting is gemeld.

Daarnaast is de suggestie gedaan de voorgeschreven frequentie van de keuringen te verlagen. Hiervoor is niet gekozen omdat voor beide keuringen geldt dat de voorgeschreven frequentie van de keuringen proportioneel en noodzakelijk zijn voor de aanpak voor stalbranden. Met name ten aanzien van de door sommige hoog beoordeelde frequentie van de jaarlijkse brandveiligheidskeuring geldt dat de situatie bij veehouderijen zeer snel kan veranderen. Juist door deze keuring, met educatief karakter, wordt ervoor gezorgd dat kleine risico's, zoals vuil of onnodige apparatuur in het dierverblijf, tijdig kunnen worden weggenomen. Tevens geldt dat het keuringsschema voor de jaarlijkse brandveiligheidskeuring op basis van nieuwe inzichten aangepast zal worden zodat deze keuring zo veel mogelijk op de risico's in de praktijk zal zijn gericht.

Als laatste zijn er tijdens de consultatie zorgen geuit over het instellen van een register, met name vanwege de angst dat gegevens in het bezit komen van de overheid en daardoor onder de Wet openbare overheid (Woo) vallen. Echter, wanneer er inderdaad een Woo-verzoek zou worden ingediend, worden bedrijfsgegevens niet openbaar gemaakt. Het registreren van (her)keuringsrapporten bij RVO is bovendien nodig voor de handhaving. De manier waarom de data wordt geregistreerd is verder uitgewerkt in de ministeriële regeling onder de Besluit, waarbij ook toegelicht wordt hoe aan de algemene verordening gegevensbescherming zal worden voldaan (zie ook hoofdstuk 5 van deze toelichting).

7. Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de bepalingen van dit besluit zal bij koninklijk besluit worden geregeld met als mogelijkheid om verschillende artikelen of onderdelen daarvan op een ander tijdstip vast te stellen. Zoals in paragraaf 2.5.5 opgemerkt zal de plicht tot het uitvoeren van een jaarlijkse brandveiligheidskeuring eerst op een later tijdstip dan de rest van dit besluit in werking treden, omdat het benodigde keuringsschema eerst nog moet worden ontwikkeld en de keuringsinstanties zich op uitvoering van deze nieuwe keuring moeten kunnen voorbereiden.

8. Notificatie

Notificatie van het ontwerp van deze algemene maatregel van bestuur bij de Europese Commissie in het kader van richtlijn 2015/1535⁶ is niet aan de orde, omdat de regels zelf geen technische voorschriften bevatten: er zijn geen inhoudelijke wijzigingen in opgenomen die gevolgen hebben voor het vrij verkeer van goederen in de interne markt van de Europese Unie. Ook notificatie van deze algemene maatregel van bestuur in het kader van de Dienstenrichtlijn⁷ is niet nodig, omdat zij geen gevolgen heeft voor het vrij verkeer van diensten. De Regeling tot wijziging van de Regeling besluit houders van dieren zal, al naar gelang de inhoud van de daarin op te nemen voorschriften, mogelijk wel worden genotificeerd onder de Dienstenrichtlijn en/of de richtlijn 2015/1535.

II. ARTIKELN

De artikelen zijn in het algemene deel van de toelichting reeds toegelicht.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

⁶ Richtlijn nr. 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (codificatie) (PbEU L 241).

⁷ Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU 2006, L 376).